

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2019 r.

Pozycja 91

POSTANOWIENIE z dnia 22 listopada 2017 r. Sygn. akt Ts 163/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Grzegorz Jędrejek,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A. i A.W. w sprawie zgodności:

art. 492 § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) w związku z art. 32 i art. 47 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 160) z art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 31 ust. 3 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 24 sierpnia 2017 r. (data nadania) A. i A.W. (dalej: skarżący) wystąpili o stwierdzenie, że art. 492 § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.) w związku z art. 32 i art. 47 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 160; dalej: prawo wekslowe) w zakresie, w jakim „nie uzależnia wykonalności nakazu zapłaty wydanego przeciwko poręczycielom wekslowym, od uprzedniego stwierdzenia bezskuteczności egzekucji w stosunku do wystawcy weksla”, jest niezgodny z art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 31 ust. 3 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została sformułowana w oparciu o następującą sprawę. Wyrokiem z 7 stycznia 2013 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w W. Wydział Cywilny (dalej: Sąd Okręgowy w W.) uchylił w całości nakaz zapłaty z 16 listopada 2010 r. wydany przez Sąd Okręgowy w W. w sprawie [...]; zasądził solidarnie od skarżących (pozwanych) na rzecz S. Sp. z o.o. w W. kwotę 154 737,50 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od 7 września 2010 r. do dnia zapłaty, umorzył postępowanie w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach procesu. Od powyższego wyroku pozwani wnieśli apelację. Wyrokiem z dnia 19 lutego 2014 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w W. Wydział Cywilny (dalej: Sąd Apelacyjny w W.) oddalił złożony środek odwoławczy oraz orzekł o kosztach postępowania apella-

cyjnego. Rozstrzygnięcie to, doręczone skarżącym 7 marca 2014 r., zostało przez nich wskazane jako orzeczenie ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z 19 lutego 2014 r. skarżący wnieśli skargę kasacyjną, złożyli także wniosek o wstrzymanie wykonalności tego orzeczenia. 14 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny w W., rozpoznawszy powyższy wniosek, wydał dwa różniące się od siebie postanowienia (sygn. akt jw.). Pierwszym, wstrzymał wykonanie wyroku z 19 lutego 2014 r. i poprzedzającego go rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego, drugim zaś oddalił wniosek skarżących. Oba orzeczenia nie zawierają uzasadnienia.

Postanowieniem z 5 czerwca 2014 r. (sygn. akt jw.) Sąd Apelacyjny w W. odrzucił skargę kasacyjną skarżących z powodu jej nieopłacenia. Z kolei postanowieniem z 31 lipca 2014 r. (sygn. akt jw.) odrzucił zażalenie na to rozstrzygnięcie z powodu niezachowania przez skarżących przymusu adwokacko-radcowskiego. Jak wynika z dokumentów dołączonych do akt analizowanej skargi, skarżący – tym razem reprezentowani przez pełnomocnika z urzędu – próbowali jeszcze trzykrotnie podważyć zasadność odrzucenia skargi kasacyjnej. Postanowieniem z 14 października 2016 r. (sygn. akt [...]) Sąd Najwyższy odrzucił zażalenie skarżących, przesądziwszy o tym, że pełnomocnik, który je sporządził nie posiadał należytego umocowania (został ustanowiony do innej sprawy). Rozstrzygnięcie to doręczono skarżącym 22 grudnia 2016 r.

8 marca 2017 r. skarżący wystąpili do Sądu Rejonowego w W. Wydziału Cywilnego (dalej: Sąd Rejonowy w W.) z wnioskiem o „przyznanie adwokata z urzędu celem wniesienia skargi do Trybunału Konstytucyjnego na postanowienie Sądu Najwyższego z 14 października 2016”. Postanowieniem z 10 maja 2017 r. (sygn. akt [...]) referendarz w Sądzie Rejonowym w W. ustanowił dla skarżących pełnomocnika. Z kolei pismem z 29 maja 2017 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżących 1 czerwca 2017 r., znak: [...]) Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie wyznaczył dla nich radcę prawnego.

Zdaniem skarżących, wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z 19 lutego 2014 r., wydany na podstawie zakwestionowanych w skardze przepisów naruszył „prawo równości wobec prawa oraz prawo do sprawiedliwego procesu w demokratycznym państwie prawa, z poszanowaniem proporcjonalności użytych środków prawnych dla uzasadnionej ochrony praw poszczególnych podmiotów”. Skarżący zostali bowiem „zobowiązani do zapłaty za dług względem leasingodawcy zaciągnięty przez spółkę (...), bez uprzedniej egzekucji roszczeń w stosunku do spółki, tylko bezpośrednio od nich, tak jakby byli stroną stosunku podstawowego, tj. umowy leasingu”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 u.o.t.p. TK.

W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Wspomniane zasady korzystania z tego

środka ochrony wolności i praw precyzują przepisy u.o.t.p. TK. Zgodnie z art. art. 77 ust. 1 tej ustawy, skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

W skardze konstytucyjnej skarżący wskazali, że orzeczeniem, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a więc orzeczeniem, w którym sąd na podstawie zakwestionowanego w skardze art. art. 492 § 3 k.p.c. w związku z art. 32 i art. 47 prawa wekslowego orzekł ostatecznie o ich prawach wyrażonych w art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 31 ust. 3 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji, jest wyrok Sądu Apelacyjnego w W. z 19 lutego 2014 r. (sygn. akt [...]).

Trybunał zwraca uwagę na to, że odpis tego rozstrzygnięcia został skarżącym doręczony 7 marca 2014 r. W tym dniu rozpoczął się zatem bieg trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Ostatnim dniem biegu tego terminu był więc 7 czerwca 2014 r. Skarżący złożyli skargę konstytucyjną dopiero 24 sierpnia 2017 r., a zatem przekroczyli, określony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK termin do jej wniesienia.

Niezależnie od powyższego Trybunał stwierdza, że jeśliby nawet przyjąć, iż początek biegu terminu rozpoczął się w dniu doręczenia skarżącym odpisu postanowienia Sądu Najwyższego z 14 października 2016 r. (to w związku z wydaniem tego orzeczenia skarżący wystąpili do Sądu Rejonowego w Warszawie z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej), to skardze i tak należałoby odmówić nadania dalszego biegu.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 3 u.o.t.p. TK złożenie powyższego wniosku wstrzymuje bieg terminu do wniesienia skargi. Jego wznowienie następuje zaś pierwszego dnia, po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego (art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p. TK). Istotne jest także to, że w myśl art. 36 u.o.t.p. TK w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie do postępowania przed Trybunałem stosuje się odpowiednio przepisy k.p.c. Z powodu braku odrębnej regulacji w u.o.t.p. TK termin, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, powinno się obliczyć na podstawie unormowań zawartych w k.p.c., a w myśl odesłania wynikającego z art. 165 § 1 k.p.c. – według przepisów prawa cywilnego. Zgodnie zaś z art. 114 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, ze zm.) jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, to miesiąc liczy się jako trzydzieści dni.

Mając powyższe na względzie Trybunał zauważa, że także i w tym przypadku wniesienie skargi konstytucyjnej 24 sierpnia 2017 r. nastąpiło z naruszeniem art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Należy bowiem odnotować, że od doręczenia skarżącym postanowienia Sądu Najwyższego (tj. 22 grudnia 2016 r.) do wystąpienia przez nich z wnioskiem do sądu rejonowego (tj. 8 marca 2017 r.) upłynęło 76 dni (9 dni w grudniu, 31 dni w styczniu, 28 dni w lutym i 8 dni w marcu), natomiast od dnia doręczenia pełnomocnikowi zarządzenia organu samorządu zawodowego (tj. 1 czerwca 2017 r.) do złożenia skargi (tj. 28 sierpnia 2017 r.) – 88 dni (29 dni w czerwcu, 31 dni w lipcu i 28 dni w sierpniu). A zatem od dnia doręczenia skarżącym postanowienia Sądu Najwyższego do dnia wniesienia przez nich skargi (nie licząc okresu zawieszenia) upłynęły 164 dni.

Okoliczności te są – w myśl art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 ustawy o TK skarżącym przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.